

Dangyienz mbouj dandan cij dwg aen roet roxnaeuz gaemz myaiz ndeu, de lij mbouj ndaej hawj boux vunz ndeu bienqbaenz vunzdig daengx aen fuengzcug, gij saeh neix haengjdingh mbouj ndaej hawj daengx aen fuengzcug haemz Yahfanh, haenx cij dwg aen congh ndeu, hawj song baih ra ndaej daengz aen congh’ok ndeu daeuj siugemj gij siengjap.

Miz di conghdek dwg daj baihndaw dek daengz baihrog. Gizaed, gij gvanhaeh vunz fuengzcug Yizfanh caeuq Yahfanh gatmbek haenx, senq youq cien bak bi gaxgonq couh mizyouq lo. Cien bak bi gaxgonq, dang Hawbyaloz okyienh Bouxcuengh daih’ it, Bouxyiuz daih’ it, Bouxgun daih’ it, gij gvanhaeh neix couh haidaeuz gatmbek lo. Neix dwg lizsij, hix dwg minghyinh. Cij dwg haujlai seizhaeuh, dou mbouj gvansim gijhaenx, dou cij gvansim baihnaj soj raen. Baihnaj dou, dwg gij manzgyaengj caeuq hozndat vunz fuengzcug Yizfanh, lij miz gij manzgyaengj caeuq hozndat Yahfanh. Gij manzgyaengj caeuq hozndat neix caeuq sojmiz manzgyaengj caeuq hozndat ranzwnq ityiengh, youq Hawbyaloz, gijmaz cungj ndaej gangj.

Mwhhaenx gou lij iq, yawj mbouj raen doenghgij rizdek. Moix ngoenz banhaemh cuengqhag, gou caeuq gyoengq lwngyez gvaengz gvaq go faexrungz hung cungqgyang haw, daj roen iq doulaeng ranz Yahfanh byaij gvaq. Roen dauqranz gizsaed mbouj gvaq gizneix, dou gvaengz aen van hung ndeu cij vih yawj Yahfanh. Yahfanh daenj buh caeuq vunz Hawbyaloz mbouj ityiengh, moix aen diiq cungj hawj dou lwnh gig nanz. Dou riu doenghgij diiq, youh geizheih doenghgij diiq. Yahfanh hawj vunz guj mbouj cinj, dou hix yawj mbouj ok de dwg cungj vunz yienghlawz. Yahfanh youq ndaw bak vunzhang caeuq Yahfanh dou soj raen, mizseiz dwg boux vunz ndeu, mizseiz youh dwg song boux vunz.

Duzmou ranz Yahfanh youq ndaw riengh laep da yietnaiq, dou lij mbouj caengz byaij daengz dangqnaj riengh, gyoengqde couh daengj ndang hwnjdaeuj, bamq youq gwnz douriengh swenjuedued. Daxmeh Yizfanh naengh youq gwnz aen daengq daemq iq ndeu, yung h aen rek gaeuq vauq le aen congh hung ndeu daeuj saegbuh. Cengdi dwg daj gou ndaej geiq saeh hwnj, daxmeh Yizfanh couh baenzneix geq lo, aennaj de nyaeuqnyetnyet, diuz dem diuz nyaeuq sw n h naj luenh daz luenh raiz, yienzhaeuh caiq lak roengzdaeuj, bienqbaenz duj va reuq ndeu. Daxmeh Yizfanh nyouj dwk najbyak, aennaj ciengxlwenx dwg saepsebseb, cehda de gyoenghoengq dangqmaz, seiz yawj gizlawz, lumj

Yahfanh

娅 番

□ Loz Nanz sij Moz Liujgvei hoiz

□ 罗南 著 莫柳桂 译

当然并不仅只是一个屁或一口痰，它还不至于让一个人变成全族人的公敌，这些肯定不是嫌隙的全部，它们只是一道口子，让双方内心汹涌的暗流找到一个出口。

有一些裂口是从内往外断裂的。事实上，一番族人和娅番的断裂，早在千百年前就埋下了。千百年前，当山逻街出现第一个壮族人，第一个瑶族人，第一个汉族人，这样的断裂就开始了。这是历史，也是命运。只是很多时候，我们并不关心那些。我们只关心眼前看到的。我们的眼前，是一番族人的蛮横和愤怒，还有娅番的蛮横和愤怒。这些蛮横和愤怒和别人家所有的蛮横和愤怒一样，在山逻街无遮无拦。

那时候我还小，看不见这些裂痕。每天放晚学，我和一群小孩子绕过街中心的大榕树，从娅番家后门的小路走过。回家的路并不经过这里，我们绕一个大弯只为看见娅番。娅番不同于山逻街的装束，每一个细节都让我们谈论许久。我们笑话这些细节，又好奇这些细节。娅番像一个谜，我们找不到谜底在哪里。大人嘴里的娅番和我们看见的娅番，有时候是一个人，有时候是两个人。

娅番家的猪卧在圈里闭目养神，我们的脚步声还没响到圈前，它们已立起身子，趴在圈门上乱哼乱叫。一番的母亲坐在一张小矮凳上，用一个缺了一个大口子的旧锅头洗衣服。几乎从我记事起，一番的母亲就那么老了，她的脸上长满皱纹，一道道深褶子，沿着脸的各处攀爬，然后再坍塌下来，变成一朵枯萎的花。一番的母亲眉头紧蹙，永远是一副不高兴的样子，她的目光似乎是空的，视线到达之处，一片茫然。她不是哑巴，可我从来没听过她开口说话。她的眉眼里一点儿也看不出母亲描述的当年的姨太太的清秀了。

一番母亲一身的黑，黑斜襟黑衣大脚裤黑头巾黑布鞋。她似乎有洗不完的衣服，每天我放晚学走过她家后门，都看到她坐在一个黑漆漆的锅头前洗一堆黑漆漆的衣服，这个动作似乎是恒定的，多少年后，我想起我的童年，她进入我记忆里的姿势，都是坐在那个黑锅头前洗那堆永远洗不完的黑衣服。

娅番背着满满一背篓的红薯藤走过来，她右肩往外一抖，背上的背篓和红薯藤离开他的身姿，准确无误地跌落进墙角里。她弯腰抱起一抱红薯藤丢进猪圈，猪们哗地把前蹄收起，跳下地争抢。娅番转身钻进屋里，出来的时候，手里提着满满一桶的猪食。

娅番转进转出，她刺咧咧的声音一路跟着她忙碌的步子。娅番在斥责一番的母亲，她讨厌她用烂锅头洗衣服，她觉得她在故意丢她的脸。娅番的声音很尖利，每一句都像是咬着牙，恶狠狠地砸出来。我远远地站着，我感觉到我的心脏像一个很小很小的孩子，她被娅番的声音震击着，惊恐地蜷起小身子紧紧缩在我胸腔的某一处角落里。我害怕一切尖利的声音，也害怕一切尖利的表情，它们像鞭子，抽打得我的心一颤一颤的。一番的母亲没有停下手里的动作，她空洞洞的目光一直粘在一锅黑衣服里，仿佛她的世界，从来就没有挤进娅番，也没有挤进一群远远围观的小孩子。

娅番蹲下来，不由分说，捞起锅头里的衣服，放到一个大盆里搓洗。她刺咧咧的声音一路不间歇地跟过来。娅番一点儿也不在乎，那些尖利的声音会把空气割碎，把一番族人的心割碎。一番的母亲僵坐在小木凳上发了好一阵呆，像是蓦然发现自己的双手是空的，这才慢吞吞地站起来，走进屋里去。她黑的身影消失在黑的屋子里很久很久，娅番的声音仍然不依不饶地在空气中乱窜。

娅番说的是壮语。从娅番嘴里流出来的壮话剥去了原先的犹豫和羞涩，她的壮话里仍然掺杂有大量的汉单词，以至于每一个壮音节的发出，都生硬得像一个倔强的孩子。这些倔强的孩子从娅番嘴里跑出来却是那么自然，时间将他们长成一种奇怪的姿势，最后化成了娅番舌头上的一部分。

我有些遗憾，像看着一个专属自己的秘密被人知晓，从此后，娅番会说壮话的秘密，再也不是我一个人的秘密了。

gijmaz cungj yawj mbouj haeuj ndaw cehda nei. De mbouj dwg vunzngoemx, hoeng gou cix coengzlaiz mbouj dingq de ajbak gangjavah gvaq. Daxmeh gangj yahnoix neix bihaenx baenzsau dangqmaz, hoeng, seizneix daj aennaj、song diuz bwnda caeuq song cehda duh de daeuj yawj, cix nanz yawj ndaej ok lo.

Daxmeh Yizfanh daenj ndang ndaem ndeu, buhcapaek ndaem、vaq gahung ndaem、gaen’gyaeuj ndaem、haizbaengz ndaem. Buh de lumjnaeuz baenzlawz cungj saeg mbouj liux, moix ngoenz banhaemh gou cuengqhag byaij gvaq doulaeng ranz de, cungj ndaej raen de naengh youq henz aen rek ndaemndatndat haenx saeg doi buh ndaemndatndat ndeu, seizlawz yawj gvaqbae cungj cingq saegbuh, haujlai bi gvaqbae, gou dauqngeix seizlwngyez sw hgeij, youq ndaw ndaejgeiq sw hgeij, de cungj dwg naengh youq henz aenrek ndaem saeg doi buh ciengxlwenx saeg mbouj liux haenx.

Yahfanh aemq aen gyaw coux rim gaeu gomaenz ndeu byaij gvaqdaeuj, mbaq baihgvas de yiengq baihnaj baez saeuj, aen’gyaw caeuq gaeu gomaenz baihlaeng couh gig cinj dwk doek haeuj goekciengz bae. De gungj ndang rob hwnj rob gaeu gomaenz ndeu gveng haeuj ndaw rienghmou bae, gyoengq duzmou gig vaiq sou dauq ganaj, diuq daengz gwnz namh daeuj ciengj gwn. Yahfanh cienq ndang ndonj haeuj ranz, okdaeuj, ndaw fwngz riu j miz doengj mok rim ndeu.

Yahfanh haeujhaeuj okok, sing de youh soem youh sep, itloh vuengmuengz dwk riengzlaeng de haeujok. Yahfanh youh ndaq daxmeh Yizfanh, de dwgcaengz daxmeh Yizfanh yung h aenrek vaih daeuj saegbuh, de roxnyinh daxmeh Yizfanh daegdaengq saet naj de. Sing Yahfanh gig soemraeh, moix coenz vah cungj lumj youq haebheuj, yakriri banj okdaeuj. Gou ndwn youq gizgyae, roxnyinh simdaeuz sw hgeij lumj boux lwngyez gig iq gig iq ndeu, de deng sing Yahfanh haep doiq, ndeilau lai couh gutgungq ndangdae j iq suk youq giz gungx ndawaek duh gou. Gou lau sojmiz sing’yaem soemraeh, hix lau sojmiz biujcingz soemraeh, gyoengqde lumj diuzbien nei, fad ndaej simdaeuz duh gou baez saenz baez saenz. Daxmeh Yizfanh laebdaeb saegbuh, cehda de hoengqlaulau dwk itcig nem youq bo buh ndaem ndaw rek haenx, lumjnaeuz seiqgyaiq duh de, coengzlaiz couh mbouj caenx haeuj Yahfanh, hix mbouj caenx haeuj gyoengq lwngyez gyae’gyae humxyawj gvaq.

Yahfanh maeuq roengzdaeuj, mbouj hawj vunz gejnaeuz, lauz buh ndaw rek hwnjdaeuj, cuengq haeuj ndaw aen buenz hung ndeu bae saeg. Sing de youh soem youh sep, itloh riengzlaeng gvaqdaeuj. Yahfanh di ndeu cungj mbouj dawz haeujrwz, sing youh soem youh sep, gat soiq le hoengheiq, gat soiq le sim vunz fuengzcug Yizfanh. Daxmeh Yizfanh geng naengh youq gwnz daengq iq, ngaez yaep ndeu, lumjnaeuz sawqmw h fatyienh song faj fwngz mbouj dawz miz doxgaiq le, cij menhmenh ndwn hwnjdaeuj, byaij haeuj ranz bae. Vunzngaeuz ndaem duh de siusaet youq ndaw ranz laep haujlai nanz haujlai nanz, sing’yaem Yahfanh vanzlij mbouj dingz youq ndaw hoengheiq ndonj bae ndonj dauq.

Yahfanh gangj Vahcuengh. Vahcuengh daj ndaw bak Yahfanh gangj okdaeuj, mbouj lumj yienzbonj baenzneix ngeixlaengx caeuq launyaenq, Vahcuengh duh de vanzlij cabgyaux miz haujlai Vahgun, neix hawj moix aen yaemciet fat okdaeuj seiz, cungj laekgaek ndaej lumj boux lwngyez gyangq ndeu nei. Gij lwngyez gyangq neix, daj ndaw bak Yahfanh buet okdaeuj seiz cix sw n h dangqmaz, seizgan hawj gyoengqde maj baenz cungj yienghceij geizheih ndeu, doeklaeng bienq baenz le mbangj vah Yahfanh.

Gou miz di hojsik, lumj yawj aen mimiz cij miz sw hgeij rox ndeu deng vunzwnq rox, daj mw hhaenx hwnj, aen mimiz Yahfanh rox gangj Vahcuengh haenx caiq hix mbouj dwg gag gou rox ndwi lo.